

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 3 maart 2016
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over het bericht 'Boeven de baas in bajes'
en 'Bewaarders verraden cel-inspecties'

Ons kenmerk
739859

Uw kenmerk
2016Z03834
2016Z03837
2016Z03883
2016Z03950

Hierbij zend ik u de antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Helder (PVV), het lid Kooiman (SP) en het lid Van Toorenburg (CDA) van uw Kamer over de berichten 'Boeven de baas in bajes' en 'Bewaarders verraden cel-inspecties' (ingezonden op respectievelijk 23, 24 en 25 februari 2016).

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

K.H.D.M. Dijkhoff

2016Z03834

Vragen van het lid Helder (PVV) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over het bericht dat boeven de baas zijn in de bajes (ingezonden 23 februari 2016).

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

Vraag: 1

Kent u de berichten 'Boeven de baas in bajes' en 'Bewaarders verraden cel-inspecties' ? 1)

Antwoord: 1

Ja.

Vraag: 2

Klopt het, dat niet de directie of bewaarders het op bepaalde afdelingen voor het zeggen hebben, maar invloedrijke en vermogende gevangenen? Zo nee, waarom niet?

Vraag: 3

Om welke afdelingen gaat het specifiek?

Vraag: 4

Deelt u de mening dat deze situatie schandalig is en het er op lijkt dat de overheid de (georganiseerde) criminaliteit niet eens de kop in kan drukken als het plaatsvindt onder haar eigen neus? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op de vragen 2, 3 en 4

Zoals ik ook heb aangegeven in de antwoorden op de vragen van het lid Kooiman (SP) en het lid Van Toorenburg (CDA) heb ik mij naar aanleiding van de bewering in bovenstaande berichten laten informeren door de leiding van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), de vestigingsdirecteuren en de ondernemingsraden van de in de berichten genoemde penitentiaire inrichtingen. Zij hebben aangegeven zich niet te herkennen in de kritiek die naar buiten is gebracht. Desondanks verschijnen bovengenoemde berichten in de media. Gelet op deze verschillende geluiden en het grote belang van integriteit in een organisatie als DJI, heb ik de Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ) verzocht haar reeds in haar werkprogramma 2016 aangekondigde onderzoek in het gevangeniswezen naar contrabande en integriteitstekwesties, naar voren te halen. Het werkprogramma 2016 van de IVenJ is uw Kamer aangeboden bij brief van 12 januari jl¹. Voorts heb ik DJI gevraagd bij haar medewerkers nogmaals het integriteitsbeleid onder de aandacht te brengen.

Vraag: 5

Welke maatregelen gaat u nemen teneinde deze wantoestanden per direct de kop in te drukken?

¹ TK, 2015-2016, 34 300 VI, nr. 73.

Vraag: 6

Erkent u, dat er tussen al het hardwerkende en goede gevangenispersoneel ook rotte appels kunnen zitten? Zo nee, waarom niet?

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Vraag: 7

Wanneer en op welke wijze gaat u nu eindelijk eens een eind maken aan de wapens, smartphones en drugs die in de inrichtingen welig tieren mede dankzij corrupt gevangenispersoneel?

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

Vraag: 8

Hoe neemt u in dit beleid de aanpak van corrupt gevangenispersoneel mee?

Antwoord op de vragen 5, 6, 7 en 8

Binnen de inrichtingen heeft het handhaven van de orde en veiligheid, zowel voor de medewerkers als de gedetineerden, de hoogste prioriteit. Cruciaal hierbij is het in acht nemen van de zogeheten penitentiaire scherpste. Het gaat hierbij met name om de aanwezigheidscontrole van gedetineerden, het luchten, bezoek, reguliere en onaangekondigde cel-inspecties en urinecontroles. Voor de opsporing van drugs worden ook drugshonden ingezet en voor opsporing van telefoons wordt gebruik gemaakt van de zogenoemde Mobifinder. Voor al deze toezichtsmaatregelen zijn werkinstructies opgesteld. Het in acht nemen van deze werkinstructies wordt dagelijks aan de hand van een checklist gecontroleerd. Daarnaast vinden op iedere afdeling twee maal per jaar integrale veiligheidsinspecties plaats die worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het hoofd Veiligheid. De conclusies en aanbevelingen uit deze inspecties worden voorgelegd aan de vestigingsdirecteur die waar nodig maatregelen treft. Ondanks alle preventieve en repressieve maatregelen kan het voorkomen dat tijdens cel-inspecties contrabande wordt aangetroffen. Ik betreur dat.

Integriteit is een belangrijk onderwerp in elke inrichting. Dat begint al bij de werving en selectie van medewerkers. Om in dienst te kunnen treden bij DJI dient een aspirant medewerker van DJI een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te overleggen. Bij de beoordeling van een aanvraag om afgifte van een VOG voor een potentiële werknemer in een inrichting of voorziening van DJI, wordt het justitiële verleden van de aspirant werknemer tot 30 jaar terug onderzocht, in plaats van de standaard 4 jaar. Bij brief van 24 november 2015² heb ik aangegeven de mogelijkheden met betrekking tot screening van het personeel in penitentiaire inrichtingen aan te willen scherpen. Ik onderzoek daartoe, in lijn met de brief over de VOG van 11 februari 2016³, de mogelijkheid van invoering van een periodiek heronderzoek.

Daarnaast beschikt DJI over een Bureau Veiligheid en Integriteit (BVI). Dit bureau registreert integriteitsschendingen, voert verkennende, feiten- en disciplinaire onderzoeken uit, stelt onderzoeksrapporten op, doet aangifte(n) en adviseert het bevoegd gezag. Alle meldingen over niet-integer gedrag van medewerkers worden door BVI zorgvuldig in behandeling genomen. Niet-integer gedrag wordt

² TK, 2015-2016, 24587, nr. 629.

³ TK, 2015-2016, 34 300 VI, nr. 78.

niet geaccepteerd. In sommige gevallen hebben onderzoeken geleid tot maatregelen, waaronder een disciplinaire straf of strafontslag.

Gelet op het bovenstaande zie ik vooralsnog geen aanleiding om over te gaan tot aanvullende maatregelen.

Vraag: 9

Klopt het, dat de inlichtingendiensten van de Nationale Politie op de hoogte zijn van het vooraf informeren van gedetineerden door bewaarders over cel-inspecties? Zo ja, welke actie hebben zij hierop ondernomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: 9

Gelet op de aard van de werkzaamheden van de diensten waar u aan refereert, kan ik dit bevestigen noch ontkennen. Als het overigens zo zou zijn dat de politie hiervan op de hoogte was, zou zij DJI en het Openbaar Ministerie hiervan via de reguliere kanalen op de hoogte stellen.

1) Telegraaf 22 februari 2016, 'Boeven de baas in bajes' en 'Bewaarders verraden cel-inspecties'.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

2016Z03837

Vragen van het lid Kooiman (SP) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over boeven die de baas zijn in de bajes (ingezonden 23 februari 2016).

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

Vraag: 1

Wat is uw reactie op het bericht dat bewaarders aangeven dat langgestrafte gedetineerden de dienst uitmaken in de gevangenis in Alphen aan den Rijn? 1)

Vraag: 2

Kloppen de feiten zoals gesteld in dit artikel? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord op de vragen 1 en 2

Zoals ik ook heb aangegeven in de antwoorden op de vragen van het lid Helder (PVV) en het lid Van Toorenburg (CDA) heb ik mij naar aanleiding van de bewering in bovenstaande berichten laten informeren door de leiding van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), de vestigingsdirecteuren en de ondernemingsraden van de in de berichten genoemde penitentiaire inrichtingen. Zij hebben aangegeven zich niet te herkennen in de kritiek die naar buiten is gebracht. Toch heb ik gelet op deze verschillende geluiden en het grote belang van integriteit in een organisatie als DJI, de Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ) verzocht haar reeds in haar werkprogramma 2016 aangekondigde onderzoek in het gevangeniswezen naar contrabande en integriteitkwesaties, naar voren te halen. Het werkprogramma 2016 van de IVenJ is uw Kamer aangeboden bij brief van 12 januari jl⁴. Voorts heb ik DJI gevraagd bij haar medewerkers nogmaals het integriteitsbeleid onder de aandacht te brengen.

Vraag: 3

Klopt het dat cel-inspecties ertoe hebben geleid dat wapens en telefoons zijn gevonden? Hoe kan het dat er, ondanks de vondsten naar aanleiding van deze cel-inspecties, nog steeds mogelijkheden zijn om wapens, drugs en telefoons naar binnen te smokkelen?

Antwoord: 3

Dagelijks werkt het personeel van DJI er hard aan om inrichtingen vrij te houden van verboden goederen. Het gaat hierbij met name om de toegangscontrole van gedetineerden en (ambtelijk) bezoek, de aanwezigheidscontrole van gedetineerden, het luchten, bezoek, cel-inspecties en urinecontroles. Voor de opsporing van drugs worden ook drugshonden ingezet en voor opsporing van telefoons wordt gebruik gemaakt van de zogenoemde Mobifinder. Voor deze toezichtsmaatregelen zijn werkinstructies opgesteld. Het in acht nemen van deze werkinstructies wordt dagelijks aan de hand van een checklist gecontroleerd. Daarnaast vinden op iedere afdeling tweemaal per jaar integrale veiligheidsinspecties plaats die worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het hoofd Veiligheid van de inrichting. De conclusies en aanbevelingen uit deze

⁴ TK, 2015-2016, 34 300 VI, nr. 73.

inspecties worden voorgelegd aan de vestigingsdirecteur die waar nodig overgaat tot het treffen van maatregelen. Ondanks alle preventieve en repressieve maatregelen worden tijdens cel-inspecties kan het inderdaad voorkomen dat steekwapens en telefoons aangetroffen. Ik betreur dat.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Vraag: 4

Hoe wordt inmiddels gewaarborgd dat de cel-inspecties onaangekondigd plaatsvinden?

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

Antwoord: 4

Cel-inspecties dienen uiteraard onaangekondigd te worden uitgevoerd. Dat is ook de praktijk. Indien geconstateerd wordt dat een medewerker een cel-inspectie bij gedetineerden heeft aangekondigd, wordt dat beschouwd als een ernstige inbreuk op de integriteit die een DJI-medewerker in acht moet houden en worden er passende maatregelen tegen betrokkene genomen. Er worden onaangekondigde cel-inspecties uitgevoerd, waarbij onder meer controle plaatsvindt op deuren, ramen, tralies, hang- en sluitwerk, hygiëne, vernielingen, defecten en verboden goederen. Tijdens uitgebreidere cel-inspecties worden onder meer gecontroleerd: celwanden, roosters, holle ruimtes, meubilair, matrassen, verlichting en kleding (op naden, zomen, banden, zakken, kragen). Als uit de cel-inspecties blijkt dat er verboden goederen zijn aangetroffen, wordt er een rapport tegen de gedetineerde opgemaakt en worden er al naar gelang de aard van de aangetroffen verboden goederen sancties getroffen.

Vraag: 5

Hoe wordt gegarandeerd dat gevangenisbewaarders integer zijn en hoe wordt na de indiensttreding gecontroleerd op integriteit?

Antwoord: 5

Zoals ik ook heb aangegeven in antwoord op vragen die over bovengenoemd bericht zijn gesteld door het lid Helder (PVV), is integriteit een belangrijk onderwerp in elke inrichting. Dat begint al bij de werving en selectie van medewerkers. Om in dienst te kunnen treden bij DJI dient een aspirant medewerker van DJI een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te overleggen. Bij de beoordeling van een aanvraag om afgifte van een VOG voor een potentiële werknemer in een inrichting of voorziening van DJI, wordt het justitiële verleden van de aspirant werknemer tot 30 jaar terug onderzocht, in plaats van de standaard 4 jaar. Bij brief van 24 november 2015⁵ heb ik aangegeven de mogelijkheden met betrekking tot screening van het personeel in penitentiaire inrichtingen aan te willen scherpen. Ik onderzoek daartoe, in lijn met de brief over de VOG van 11 februari 2016⁶, de mogelijkheid van invoering van een periodiek heronderzoek.

Daarnaast beschikt DJI over een Bureau Veiligheid en Integriteit (BVI). Dit bureau registreert integriteitsschendingen, voert verkennende, feiten- en disciplinaire onderzoeken uit, stelt onderzoeksrapporten op, doet aangifte(n) en adviseert het bevoegd gezag. Alle meldingen over niet-integer gedrag van medewerkers worden door BVI zorgvuldig in behandeling genomen. Niet-integer gedrag wordt

⁵ TK, 2015-2016, 24587, nr. 629.

⁶ TK, 2015-2016, 34 300 VI, nr. 78.

niet geaccepteerd. In sommige gevallen hebben onderzoeken geleid tot maatregelen, waaronder een disciplinaire straf of strafontslag.

Vraag: 6

Welke mogelijkheden hebben de klokkenluiders om intern hun verhaal te kunnen doen? Wat is er intern met deze meldingen gedaan?

Antwoord: 6

De medewerkers van DJI voeren een moeilijke taak uit. Ik heb veel waardering voor het werk dat deze medewerkers doen. Tot dit werk behoort het melden van misstanden, zorgen en signalen ten aanzien van het gevangeniswezen. Ik roep deze medewerkers dan ook op om hun signalen en zorgen te melden. Dit kan op verschillende manieren.

Een medewerker kan een misstand, zorg of signaal melden bij zijn direct leidinggevende die gehouden is een dergelijke melding goed af te doen. De leidinggevende dient zorg te dragen voor een veilig klimaat voor de melder, indien nodig voor een goed (feiten)onderzoek en een goede afwikkeling van de zaak.

Mocht de melding de leidinggevende betreffen of er geen vertrouwen zijn bij de melder dat de melding goed wordt opgepakt, dan kan de melder zich ook richten tot het naast hoogste bevoegd gezag, de leidinggevende van de leidinggevende en uiteindelijk tot de secretaris-generaal. Daarnaast staat de mogelijkheid open zich buiten de organisatie te richten tot de Onderzoeksraad Integriteit Overheid (OIO).

De melder kan zich te allen tijde wenden tot een vertrouwenspersoon om hem bij te staan in het proces van de melding. De vertrouwenspersoon kan de melder van begin tot eind bij het proces begeleiden en mede zorgdragen voor het veilige klimaat en goede afhandeling van de melding. Mocht de casus zodanig zijn dat de melder anoniem wenst te blijven, dan kan de vertrouwenspersoon de melding doen bij het bevoegd gezag zonder de identiteit van de melder kenbaar te maken. Ten slotte kan de melder, met of zonder vertrouwenspersoon zich binnen het ministerie van Veiligheid en Justitie richten tot het meldpunt dat beheerd wordt door de integriteitcoördinator, indien er geen vertrouwen is in of bekendheid met de andere mogelijkheden. Deze mogelijkheid is binnen VenJ ingesteld om medewerkers zo goed mogelijk in de gelegenheid te stellen een misstand te melden.

Zodra via een van bovengenoemde mogelijkheden melding wordt gedaan van een mogelijke integriteitsschending, wordt door het bevoegd gezag hier onderzoek naar gedaan en worden – zo nodig – maatregelen genomen.

Vraag: 7

Klopt het dat inlichtingendiensten van de Nationale Politie reeds op de hoogte waren? Sinds wanneer zijn deze op de hoogte, om welke inlichtingendiensten gaat het en wat hebben zij ondernomen?

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

Antwoord: 7

Gelet op de aard van de werkzaamheden van de diensten waar u aan refereert, kan ik dit bevestigen noch ontkennen. Als het overigens zo zou zijn dat de politie hiervan op de hoogte was, zou zij DJI en het Openbaar Ministerie hiervan via de reguliere kanalen op de hoogte stellen.

1) 'Boeven de baas in de bajes', Telegraaf, pagina's 1 en 3, 22 februari 2016

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Helder (PVV), ingezonden 23 februari 2016 (vraagnummer 2016Z03834)

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

2016Z03883

Vragen van het lid Van Toorenburg (CDA) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over het bericht 'Boeven de baas in bajes' (ingezonden 24 februari 2016).

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

Vraag: 1

Wat is uw reactie op de zorgen die bewaarders in de Psychiatrische Inrichting (PI) Alphen a/d Rijn hebben geuit naar De Telegraaf over het regime en de handhaving binnen de inrichting? 1)

Antwoord: 1

Zoals ik ook heb aangegeven in de antwoorden op de vragen van het lid Kooiman (SP) en het lid Helder (PVV) heb ik mij naar aanleiding van de bewering in bovenstaande berichten laten informeren door de leiding van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), de vestigingsdirecteuren en de ondernemingsraden van de in de berichten genoemde penitentiaire inrichtingen. Zij hebben aangegeven zich niet te herkennen in de kritiek die naar buiten is gebracht. Toch heb ik gelet op deze verschillende geluiden en het grote belang van integriteit in een organisatie als DJI, de Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ) verzocht haar reeds in haar werkprogramma 2016 aangekondigde onderzoek in het gevangeniswezen naar contrabande en integriteitskwesaties, naar voren te halen. Het werkprogramma 2016 van de IVenJ is uw Kamer aangeboden bij brief van 12 januari jl⁷. Voorts heb ik DJI gevraagd bij haar medewerkers nogmaals het integriteitsbeleid onder de aandacht te brengen.

Vraag: 2

Hoeveel en wat voor type wapens hebben de cel-inspecties de afgelopen weken opgeleverd in de PI? 2) Hoe is het mogelijk dat deze naar binnen zijn gesmokkeld, zoals dat klaarblijkelijk ook het geval is geweest met drugs en telefoons?

Antwoord: 2

Er zijn in de maand februari twee steekvoorwerpen aangetroffen in de PI Alphen aan den Rijn. Ondanks alle preventieve en repressieve maatregelen die door het gevangeniswezen worden getroffen worden kan het voorkomen dat tijdens cel-inspecties verboden goederen worden aangetroffen. Ik betreur dat.

Vraag: 3

Kunt u bevestigen dat de directie van de PI Alphen a/d Rijn op 21 februari jl. twee medewerkers van deze PI de toegang heeft ontzegd? Wat is de reden daarvoor geweest?

Antwoord: 3

Ja. De reden daarvoor zijn vermoedens van niet-integer gedrag. Er loopt een onderzoek door Bureau Veiligheid en Integriteit.

⁷ TK, 2015-2016, 34 300 VI, nr. 73.

Vraag: 4

Sinds wanneer is vanuit het ministerie van V&J al onderzoek gaande naar de veiligheidssituatie in de gevangenis? 3) Wat is de aanleiding hiervoor, is de Kamer hierover destijds geïnformeerd en wat zijn de (tussentijdse) resultaten hiervan?

Antwoord: 4

De IVenJ onderzoekt als onafhankelijk, onpartijdig en deskundig toezichthouder de kwaliteit van de taakuitvoering door organisaties werkzaam op het terrein van veiligheid en justitie, waaronder het gevangeniswezen. Bij incidenten beoordeelt de IVenJ of nader onderzoek nodig is.

Vraag: 5

Hoe is het mogelijk dat een medewerker van de PI niet goed gescreend is blijkens diens lidmaatschap bij de motorclub Satudarah? 4) Hoelang is deze persoon werkzaam geweest bij de PI en wordt de link tussen diens lidmaatschap en uitgevoerde werkzaamheden/mogelijk strafbare feiten binnen de PI onderzocht komende tijd?

Antwoord: 5

Er is mij niet bekend dat een medewerker van de PI Alphen aan den Rijn lid zou zijn van de motorclub Satudarah.

Vraag: 6

Waar blijkt uit dat sommigen PI-werkers (piw'ers) te nauwe banden onderhouden met gedetineerden? Was dat in het bijzonder op bepaalde afdelingen het geval, zo ja welke?

Vraag: 7

Kunt u aangeven welke integriteitsregels de afgelopen maanden zijn geschonden door piw'ers in de PI Alphen a/d Rijn en de PI Ter Peel en wat daarvan de consequenties mogelijk zijn geweest, ook ten aanzien van het plagen van strafbare feiten binnen de PI? 5)

Antwoord op de vragen 6 en 7

In 2015 is in één geval melding gemaakt bij het Bureau Integriteit en Veiligheid dat er in de locatie Ter Peel van de PI Zuid-Oost sprake was van te nauwe banden tussen een PIW'er en een gedetineerde. Naar betrokkene loopt een disciplinair onderzoek. De overige meldingen van niet-integer gedrag in de PI Ter Peel betroffen het gebruik van inloggegevens van een ander, oneigenlijk gebruik van een studievoorschot, mogelijke invoer van verboden goederen en een relatie met een ex-gedetineerde.

De afgelopen maanden zijn er in de PI Alphen aan den Rijn geen feiten bekend geworden dat PIW'ers integriteitsregels geschonden zouden hebben. Er zijn in de PI Alphen aan de Rijn evenmin meldingen gedaan van te nauwe banden tussen een PIW'er en een gedetineerde.

Vraag: 8

Welke tijdelijke maatregelen worden door u c.q. de directie genomen in de PI Alphen a/d Rijn en de PI Ter Peel, teneinde verdere escalatie en ordeproblemen binnen de inrichting te voorkomen, in afwachting van de uitkomsten van de lopende onderzoeken?

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

Kunt u garanderen dat gedetineerden niet vooraf worden gewaarschuwd voor cel-inspecties en de beschikbare apparatuur om mobiele telefoons te ontdekken gewoon wordt ingezet?

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Antwoord: 8

Na het verschijnen van de berichten in de pers heeft de directie van de PI Ter Peel gevraagd of de in PI Ter Peel werkzame geestelijk verzorgers, de Commissie van Toezicht, de vertrouwenspersonen, de OR en de Gedetineerdencommissie (Gedeco) zich herkennen in het beeld dat in de pers is geschetst. Dat bleek niet het geval. De directie heeft zowel aan het personeel als aan gedetineerden nog eens nadrukkelijk gevraagd of er zaken spelen en deze te melden bij leidinggevendenden of desgewenst bij vertrouwenspersonen. Ik roep hen hiertoe ook op. Daarnaast is besloten dat vertrouwenspersonen in samenwerking met medewerkers van het Opleidingsinstituut van DJI de teams bezoeken om casuïstiek te bespreken en daarmee het thema integriteit opnieuw nadrukkelijk onder de aandacht van de medewerkers te brengen. Ook in de PI Alphen aan den Rijn zijn onder meer de OR, de Commissie van Toezicht, de Gedeco en de medewerkers is besproken of zij zich herkennen in het geschetste beeld. Dat bleek niet het geval te zijn.

Zoals ik eveneens heb aangegeven in antwoord op een vraag hierover van het lid Kooiman (SP) dienen (cel-)inspecties uiteraard onaangekondigd te worden uitgevoerd. Indien geconstateerd wordt dat een medewerker een cel-inspectie bij gedetineerden heeft aangekondigd, wordt dat beschouwd als een ernstige inbreuk op de integriteit die een DJI-medewerker in acht moet houden en worden er passende maatregelen tegen betrokkene genomen.

Vraag: 9

Kunt u aangeven hoeveel piw'ers beschikbaar zijn op het aantal gedetineerden per afdeling in de PI Alphen a/d Rijn en de PI Ter Peel? Kunt u voorts per afdeling aangeven met hoeveel aantal piw'ers de afgelopen vier jaar deze bezetting is afgenomen?

Vraag: 10

Erkent u dat, door de bezuinigingen op het gevangeniswezen tijdens deze regeerperiode, de bezetting sterk is afgenomen in meerdere inrichtingen van gevangenispersonnel per gedetineerde? Wat is daarvan het concrete gevolg voor de handhaafbaarheid van de orde en geconstateerde problemen in de PI Alphen a/d Rijn en de PI Ter Peel?

Antwoord op vraag 9 en 10

Door het gevangeniswezen worden vaste normen gehanteerd ten aanzien van de inzet van het uitvoerende personeel in verhouding tot het aantal gedetineerden. Daarin zijn geen wijzigingen aangebracht als gevolg van de doorgevoerde bezuinigingen. Dit betekent dat er bij 24 uitgesloten gedetineerden minimaal 2 medewerkers op de afdeling aanwezig moeten zijn. In de praktijk zijn er echter ook afdelingen die net groter zijn dan het genoemde aantal van 24. In dat geval kan in samenspraak met de lokale OR besloten worden om bij bijvoorbeeld 26 of 28 uitgesloten gedetineerden, dan wel in verband met het gevoerde regime te volstaan met 2 medewerkers op de afdeling.

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

Vraag: 11**Wat is de stand van zaken ten aanzien van het onderzoek naar een sterfgeval van een gedetineerde in de PI Alphen a/d Rijn in juni 2015?****Antwoord: 11**

Er is naar aanleiding van het overlijden van een gedetineerde in juni 2015 op verzoek van de vestigingsdirecteur een calamiteitenonderzoek ingesteld. De uitkomsten van dit calamiteitenonderzoek zijn inmiddels door de vestigingsdirecteur aan de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) gezonden. Naast het calamiteitenonderzoek is er naar aanleiding van dit overlijden door het openbaar ministerie een strafrechtelijk onderzoek ingesteld. Dit onderzoek loopt nog.

Vraag: 12**Klopt het dat er een recent sterfgeval is geweest van een gevangene in de PI Vught, wat geen plek heeft gekregen in het onderzoek waarvan de resultaten recentelijk bekend zijn gemaakt door de inspectie VenJ? 6) Kunt u aangeven of dit een niet-natuurlijk overlijden betrof en wat de achtergrond hiervan is?****Antwoord: 12**

Het klopt dat een gedetineerde in het Penitentiair Psychiatrisch Centrum (PPC) Vught op 28 januari 2016 in het ziekenhuis is overleden aan de gevolgen van brandstichting op zijn cel. Zoals gebruikelijk bij overlijden in detentie is dit incident gemeld bij de IGZ en de IVenJ. De IVenJ heeft naar aanleiding hiervan een oriënterend bezoek afgelegd aan de PI. Door DJI wordt een calamiteitenonderzoek en een veiligheidsonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten van het calamiteitenonderzoek worden door de vestigingsdirecteur toegestuurd aan de IGZ. Voormeld incident maakt geen deel uit van het onderzoek dat door de IVenJ is uitgevoerd en waarvan het rapport op 22 februari 2016 aan uw Kamer is gezonden. Het onderzoek gaat niet over overlijdensgevallen in de PI Vught en is bovendien opgeleverd in januari 2016 voordat betrokkene is overleden.

- 1) 'Boeven de baas in bajes', De Telegraaf, 22 februari 2016.
- 2) Idem
- 3) 'Bajes dekmantel voor boevenhoofdkwartier', Algemeen Dagblad, 23 februari 2016.
- 4) Idem.
- 5) 'Wie bewaakt de bewakers?' De Telegraaf, 23 februari 2016.
- 6) Idem.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

2016Z03950

Vragen van het lid Kooiman (SP) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over boeven die de baas zijn in de bajes (ingezonden 25 februari 2016).

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

Vraag: 1

Herinnert u zich mijn vragen over het bericht dat bewaarders aangeven dat langgestrafte gedetineerden de dienst uitmaken in de PI Alphen aan den Rijn? 1)

Antwoord: 1

Ja.

Vraag: 2

Wat is uw reactie op het bericht dat dezelfde soort misstanden plaatsvinden in de PI De Schie? 2) Kloppen de feiten zoals gesteld in dit artikel? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord: 2

De directie en medewerkers van locatie De Schie van de Penitentiaire Inrichting (PI) Rotterdam hebben mij laten weten dat zij zich niet herkennen in de veronderstelling dat (langgestrafte) gedetineerden "de dienst zouden uitmaken" op Locatie De Schie, alsook dat er zich in de afgelopen periode geen incidenten hebben voorgedaan waarbij de gezagsverhouding tussen gedetineerden en personeel in het geding was.

Vraag: 3

Zijn er acties ondernomen naar aanleiding van het incident met een bewaarder die verdacht werd van het binnensmokkelen van mobiele telefoons en anabolen?

Antwoord: 3

In het voorjaar 2015 is een PIW'er van Locatie De Schie de toegang tot de inrichting ontzegd vanwege niet-integer gedrag. Het binnensmokkelen van anabolen en telefoons is evenwel niet aangetoond.

Vraag: 4

In hoeverre hebben er onaangekondigde cel-inspecties plaatsgevonden? Wat is daaruit gekomen?

Antwoord: 4

Iedere dag vinden in de locatie De Schie onaangekondigde cel-inspecties plaats. Sinds het begin van dit jaar zijn daarbij onder meer drie telefoons, 2 USB-sticks en softdrugs aangetroffen.

Vraag: 5

Kunt u reageren op de beschuldiging dat sommige personeelsleden tussen de middag naar huis gaan en ongecontroleerd bepaalde handel de PI in kan worden gesmokkeld?

Antwoord: 5

Bij het uitvoeren van toegangscontroles wordt geen rekening gehouden met het feit dat iemand al eerder op die dag is gecontroleerd. Bij terugkomst geldt een zelfde procedure als bij het beginnen van een dienst.

Vraag: 6

Hoe wordt gegarandeerd dat gevangenisbewaarders integer zijn en hoe wordt na de indiensttreding gecontroleerd op integriteit?

Vraag: 7

Heeft elke PI hetzelfde beleid als het gaat om het tegengaan van handel in verboden zaken en/of producten? Zo ja, kunt u dit beleid uiteenzetten? Indien elke PI een ander beleid heeft, kunt u dan uiteenzetten waarom niet voor één beleid is gekozen en welk beleid iedere PI dan afzonderlijk hanteert?

Antwoord op de vragen 6 en 7

Zoals ik ook heb aangegeven in antwoord op vragen die over bovengenoemd bericht zijn gesteld door het lid Helder (PVV), is integriteit een belangrijk onderwerp in elke inrichting. Dat begint al bij de werving en selectie van medewerkers. Om in dienst te kunnen treden bij DJI dient een aspirant medewerker van DJI een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te overleggen. Bij de beoordeling van een aanvraag om afgifte van een VOG voor een potentiële werknemer in een inrichting of voorziening van DJI, wordt het justitiële verleden van de aspirant werknemer tot 30 jaar terug onderzocht, in plaats van de standaard 4 jaar. Bij brief van 24 november 2015⁸ heb ik aangegeven de mogelijkheden met betrekking tot screening van het personeel in penitentiaire inrichtingen aan te willen scherpen. Ik onderzoek daartoe, in lijn met de brief over de VOG van 11 februari 2016⁹, de mogelijkheid van invoering van een periodiek heronderzoek.

Daarnaast beschikt DJI over een Bureau Veiligheid en Integriteit (BVI). Dit bureau registreert integriteitsschendingen, voert verkennende, feiten- en disciplinaire onderzoeken uit, stelt onderzoeksrapporten op, doet aangifte(n) en adviseert het bevoegd gezag. Alle meldingen over niet-integer gedrag van medewerkers worden door BVI zorgvuldig in behandeling genomen. Niet-integer gedrag wordt niet geaccepteerd. In sommige gevallen hebben onderzoeken geleid tot maatregelen, waaronder een disciplinaire straf of strafontslag.

Vraag: 8

Bent u bereid de Inspectie voor Veiligheid & Justitie te vragen onderzoek te doen naar de wijze waarop in ieder geval de PI De Schie en de PI Alphen aan den Rijn omgaan met het tegengaan van handel van zaken die verboden zijn? Zo nee, waarom niet? Wat bent u naar aanleiding van deze misstanden wel bereid te doen?

⁸ TK, 2015-2016, 24587, nr. 629.

⁹ TK, 2015-2016, 34 300 VI, nr. 78.

Antwoord: 8

Bij brief van 12 januari jl.¹⁰ heb ik uw Kamer het werkprogramma 2016 van de Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ) aangeboden. Zoals ik ook heb aangegeven in de antwoorden op de vragen die zijn gesteld door het lid Helder (PVV) en Van Toorenborg (CDA) heb ik de IVenJ verzocht haar onderzoek in het gevangeniswezen naar contrabande en integriteitskwesaties.

Vraag: 9

Bent u bereid deze vragen tezamen met mijn eerdere vragen over de misstanden in de PI Alphen aan den Rijn te beantwoorden vóór het eerstvolgende algemeen overleg over het gevangeniswezen?

Antwoord: 9

Ja.

1) 'Boeven de baas in de bajes', Telegraaf, pagina's 1 en 3, 22 februari 2016 & 2016Z03837

2)

<http://www.ad.nl/ad/nl/1038/Rotterdam/article/detail/4250488/2016/02/24/Van-alles-over-de-toonbank-in-Rotterdamse-gevangenis.dhtml>

Toelichting

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Helder (PVV), ingezonden 23 februari 2016 (vraagnummer 2016Z03834), van het lid Kooiman (SP) ingezonden 23 februari 2016 (vraagnummer 2016Z03837) en van het lid Van Toorenborg (CDA), ingezonden 24 februari 2016 (vraagnummer 2016Z03883)

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctietoepassing en
Jeugd
BenD

Datum
3 maart 2016

Ons kenmerk
739859

¹⁰ TK, 2015-2016, 34 300 VI, nr. 73.